

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
LÉKAŘSKÁ FAKULTA V PLZNI
KLINIKA ANESTEZIOLOGIE A RESUSCITACE

Přednosta: doc.MUDr. Eduard Kasal, CSc.

Univerzita Karlova
Lékařská fakulta v Plzni

V Plzni 30.1.2009

Věc: Oponentský posudek disertační práce MUDr. Renaty Pařízkové, studentky kombinovaného doktorského studijního programu na LFUK v Plzni „Rozhodovací procesy a kvalita života u nemocných v intenzivní péči“

Disertační práce MUDr. Renaty Pařízkové „**Rozhodovací procesy a kvalita života u nemocných v intenzivní péči**“ má rozsah 95 stran a je rozčleněna do 7 částí. V úvodní části se autorka zabývá terminologií zaměřenou na rozsah péče, strategii léčby u nemocných v těžkém stavu a historickým vývojem názorů v této oblasti, který je ovlivňován zaváděním nových ekonomicky náročných léčebných technologií přinášejících přežívání nemocných podporou vitálních a orgánových funkcí, etickými, náboženskými, sociálními a kulturními aspekty. V další části autorka definuje kvalitu života, její posuzování a způsoby jejího měření. Následuje přehled zákonných norem a předpisů, které se váží k problematice i s ohledem na dodržování vnitrostátních a mezinárodních dohod a smluv. Články jednotlivých dokumentů jsou nejen citovány, ale doplněny komentáři, které upřesňují jejich interpretaci z medicínsko-právního hlediska. Přestože se jedná o teoretický úvod do problematiky, tento přístup umožňuje vysvětlit a tudíž čtenáři správně pochopit paragrafové znění jednotlivých dokumentů. V diskuzi kolem paragrafů trestního zákona je správně zdůrazněna úloha náležitě a správně vedené zdravotnické dokumentace, která může značně pomoci lékaři obhájit jeho postupy. Podobně jsou podrobně rozebrány povinnosti a práva zdravotnických pracovníků a práva pacientů. Nedílnou součástí problematiky je komentovaný rozbor Charty práv umírajících. Dále se autorka zabývá organizací paliativní péče a základními principy lékařské etiky. Součástí rozhodovacích procesů v urgentní medicíně (medicína katastrof, hromadná neštěstí, válečná medicína) je kategorizace nemocných. Stejně důležitá je kategorizace nemocných i v intenzivní medicíně, kde ale dosud trvá názorová neshoda a kategorizace

nemocných je na některých pracovištích intenzivní péče odmítána. Autorka přináší dostatek důkazů pro akceptování kategorizace i v této medicínské oblasti. Úvodní kapitola končí rozbořením problematiky eutanázie a asistované sebevraždy.

Ve 2. části je vytyčeno 5 cílů práce s uvedením metodiky užitých k jejich dosažení. Třetí část se zabývá vlastní prací, která je prezentována formou publikovaných výstupů s komentářem, který odráží současný pohled na danou problematiku. Čtvrtá část obsahuje doporučení pro praxi. Pátá část skýtá přehled použité literatury, kde je citováno 93 prací, z nichž 27 je z posledních pěti let. V 6. části je uveden přehled publikací k uvedené problematice, zahrnující 10 původních prací publikovaných v domácích časopisech, 5 přehledných prací publikovaných v domácích a 1 práce v zahraničním časopise. Dále je přiložen seznam 6 vyzvaných přednášek na řešené téma a abstrakta 15 prací publikovaných doma i v zahraničí. Část 7 obsahuje přílohy, seznam zákonných norem, Etický kodex Práv pacientů a 10 původních prací, ze kterých autorka ve své práci vychází. U 8 prací je MUDr. Pařízková prvním autorem.

Aktuálnost zvoleného tématu

Problematika kvality života, kategorizace nemocných, limitace léčby a jejího odnětí v intenzivní medicíně jsou vysoce aktuálními a citlivými tématy, která jsou předmětem stálých diskuzí. Citlivost tématu tkví v odlišných názorech daných sociálními, náboženskými, etickými a právními aspekty problému při současně nutném dodržení nejnovějších akceptovaných léčebných postupů a při dodržení všech práv nemocných. Vzhledem k uvedeným multifaktoriálním názorovým odlišnostem nelze očekávat vypracování jednotných mezinárodních postupů. Je proto třeba pracovat na vývoji doporučených postupů v každé zemi s ohledem na odlišnosti v právních rádech každé země. MUDr. Pařízková se dlouhá léta věnuje problematice a v koordinaci s kolektivem svého pracoviště a výbory příslušných odborných společností významnou měrou přispěla ke sjednocení terminologie a sjednocování postupů v této problematice tak, aby byly v souladu s naším právním řádem. V tomto ohledu je téma práce vysoce aktuální s obrovským dopadem pro klinickou praxi, ekonomizaci zdravotní péče a zlepšení kvality života nemocných, u kterých byly vyčerpány léčebné možnosti a kteří by měli mít zabezpečen důstojný a bezbolestný odchod ze života.

a) Zvolené metody zpracování

Metodika práce je založena na retrospektivních, observačních a prospektivních studiích, na dotazníkovém šetření názorů a postojů zdravotnického personálu pracujícího v intenzivní péči a na vypracovávání konsensuálních postupů založených na výstupech z uvedených studií při

respektování stávajících právních norem v České republice. Zvolené metody práce jsou správné a pro splnění cílů práce adekvátní.

b) Výsledky disertační práce

Práce přinesla dokonalý přehled problematiky s ujasněním pojmů, připomenutím všech zákonných a právních norem a jejich výkladem z hlediska platného v České republice. Výsledkem bylo vypracování konsensuálního stanoviska Principy stanovení rozsahu léčby u pacientů s ireverzibilní poruchou integrity orgánových funkcí a poskytování paliativní péče v intenzivní medicíně. Autorka byla členkou pracovní skupiny vytvářející dokument.

c) Splnění sledovaných cílů

Všechny výtčené cíle práce byly splněny.

d) Význam pro společenskou praxi nebo další rozvoj vědy

Závěry pro klinickou praxi vyplývají ze závěrů práce:

- Rozhodovací procesy jsou denní součástí lékařské klinické praxe. Hlavním hlediskem je odborné medicínské stanovisko a informovaný souhlas nemocného.
- Autorčiny publikace byly prvními pracemi u nás, které se problematikou hlouběji zabývají.
- Nenasazení nebo vysazení postupů orgánové podpory nemůže být chápáno jako eutanázie nebo úmyslné ublížení na zdraví. Každému nemocnému musí být poskytnuta taková zdravotní péče lékařská i ošetrovatelská, která je úměrná jeho zdravotnímu stavu, kdy je sledován zájem nemocného tak, aby nedošlo k porušení základních medicínských a etických principů včetně nedůstojného prodlužování umírání.
- K jednotnému přístupu k problematice by mělo přispět vypracování výše zmíněného konsensuálního stanoviska.

e) Závěrečné vyjádření oponenta

Způsob, jakým je disertační práce zpracována, svědčí o autorčině přehledu a hluboké znalosti problematiky. Práce má náležitou strukturu, je psána srozumitelným jazykem., zabývá se velice závažnou problematikou a všechny její přínosy jsou již zmíněny výše.

Disertační práce MUDr. Renaty Pařízkové „**Rozhodovací procesy a kvalita života u nemocných v intenzivní péči**“ se zabývá aktuálním tématem, splnila stanovené cíle a přinesla nové poznatky. Kromě jiného poskytuje ucelený přehled problematiky. Téma je

zpracováno přehledně s jasnými výstupy pro klinickou praxi. K práci nemám žádné připomínky.

Z uvedených důvodů **doporučuji** práci k obhajobě a na jejím základě doporučuji, aby byl MUDr. Renatě Pařízkové udělen akademický titul doktor ve zkratce Ph.D. dle § 47 Zákona o vysokých školách č. 111/98 Sb.

Zpracoval:

Doc.MUDr.Eduard Kasal, CSc.

ARK LFUK a FN Plzeň

